

Modelowanie matematyczne 2024 – zadanie projektowe nr 1
Rozwiązywanie układów równań różniczkowych zwyczajnych

Dany jest następujący układ równań różniczkowych zwyczajnych (URRZ):

$$\left. \begin{aligned} \frac{dy_1(t)}{dt} &= -\frac{20}{3}y_1(t) - \frac{4}{3}y_2(t) + x(t) \\ \frac{dy_2(t)}{dt} &= \frac{4}{3}y_1(t) - \frac{10}{3}y_2(t) + x(t) \end{aligned} \right\} \text{ dla } t \in [0, 8], \text{ w którym } x(t) = \exp(-t) \sin(t)$$

Zadanie 1. Wyznacz dokładne rozwiązanie URRZ, $\dot{y}_1(t)$ i $\dot{y}_2(t)$, dla zerowych warunków początkowych za pomocą procedury *dsolve* (MATLAB Symbolic Toolbox).

Zadanie 2. Rozwiąż URRZ za pomocą:

- procedury *ode45*
- metody zdefiniowanej wzorem $\mathbf{y}_n = \mathbf{y}_{n-1} + h\mathbf{f}\left(t_{n-1} + \frac{h}{2}, \mathbf{y}_{n-1} + \frac{h}{2}\mathbf{f}\left(t_{n-1}, \mathbf{y}_{n-1}\right)\right)$
- metody zdefiniowanej wzorem $\mathbf{y}_n = \frac{4\mathbf{y}_{n-1} - \mathbf{y}_{n-2}}{3} + \frac{2h}{3}\mathbf{f}\left(t_n, \mathbf{y}_n\right)$
- metody zdefiniowanej wzorem $\mathbf{y}_n = \mathbf{y}_{n-1} + h \sum_{k=1}^3 w_k \mathbf{f}_k$, gdzie $\mathbf{f}_k = \mathbf{f}\left(t_{n-1} + c_k h, \mathbf{y}_{n-1} + h \sum_{\kappa=1}^3 a_{k,\kappa} \mathbf{f}_\kappa\right)$, a współczynniki przyjmują wartości przedstawione w poniższej tabeli Butchera:

$$\begin{array}{c|ccc} c_1 & a_{1,1} & a_{1,2} & a_{1,3} \\ c_2 & a_{2,1} & a_{2,2} & a_{2,3} \\ c_3 & a_{3,1} & a_{3,2} & a_{3,3} \\ \hline & w_1 & w_2 & w_3 \end{array} = \begin{array}{c|ccc} 0 & \frac{1}{6} & -\frac{1}{3} & \frac{1}{6} \\ \frac{1}{2} & \frac{1}{6} & \frac{5}{12} & -\frac{1}{12} \\ 1 & \frac{1}{6} & \frac{2}{3} & \frac{1}{6} \\ \hline & \frac{1}{6} & \frac{2}{3} & \frac{1}{6} \end{array}$$

gdzie $\mathbf{y}_n = \begin{bmatrix} y_1(t_n) & y_2(t_n) \end{bmatrix}^T$, a funkcja $\mathbf{f}(t_n, \mathbf{y}_n)$ określona jest przez URRZ: $\left. \frac{d\mathbf{y}(t)}{dt} \right|_{t=t_n} = \mathbf{f}(t_n, \mathbf{y}_n)$.

Zadanie 3. Zbadaj zależność dokładności rozwiązań numerycznych, uzyskanych za pomocą trzech ostatnich metod zdefiniowanych w zadaniu 2, od długości kroku całkowania $h \in [h_{\min}, h_{\max}]$. Dobierz zakres zmienności $h \in [h_{\min}, h_{\max}]$ w taki sposób, aby zaobserwować zjawisko niestabilności numerycznej dla zbyt dużego kroku h . Jako kryterium dokładności rozwiązań przyjmij zagregowane błędy względne:

$$\delta_1(h) = \frac{\sum_{n=1}^{N(h)} \left(\hat{y}_1(t_n, h) - \dot{y}_1(t_n) \right)^2}{\sum_{n=1}^{N(h)} \left(\dot{y}_1(t_n) \right)^2} \quad \text{ i } \quad \delta_2(h) = \frac{\sum_{n=1}^{N(h)} \left(\hat{y}_2(t_n, h) - \dot{y}_2(t_n) \right)^2}{\sum_{n=1}^{N(h)} \left(\dot{y}_2(t_n) \right)^2}$$

gdzie $\dot{y}_1(t_n)$ i $\dot{y}_2(t_n)$ to wartości funkcji uzyskanych w zadaniu 1, a $\hat{y}_1(t_n, h)$ i $\hat{y}_2(t_n, h)$ to ich estymaty uzyskane dla kroku całkowania h . $N(h)$ oznacza zależną od kroku całkowania liczbę punktów rozwiązania.